

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання», внесений народними депутатами України Кулінічем О.І. та іншими (всього 8 підписів) (реєстр. № 13012 від 11.02.2025)

Комітет на засіданні 10 квітня 2025 року (протокол № 226) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 12 лютого 2025 року (електронна картка документа (1800874), проект Закону України «Про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання», внесений народними депутатами України Кулінічем О.І. та іншими (всього 8 підписів) (реєстр. № 13012 від 11.02.2025), лист Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу (лист від 27.02.2025 № 04-20/10-2025/47069 (1819714), лист Комітету з питань бюджету (лист від 26.03.2025 № 04-13/9-2025/69918 (1842183) та висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 24.03.2025 № 16/03-2025/67172 (1840867).

Метою законопроекту є «забезпечення реалізації народними депутатами парламентського контролю під час виклику (запрошення) на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб» шляхом внесення змін до частини третьої статті 6 Регламенту Верховної Ради України, доповнивши її «процедурними нормами, які регулюють час для виступу викликаного (запрошеної) на пленарне засідання ВРУ посадової чи службової особи, поважні причини її відсутності на засіданні, а також регламентують порядок поставлення питань народними депутатами до такої особи».

Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, Комітет зазначив, що проект Закону (реєстр. № 13012) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та частинами першою і другою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури

доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та електронним файлом.

По суті поданого законопроекту Комітет зазначив таке.

Автори законопроекту (реєстр. № 13012) пропонують внести зміни до частин третьої та п'ятої статті 6 Регламенту Верховної Ради України, а саме: доповнити її новими абзацами такого змісту:

«У разі прийняття такого рішення, посадова чи службова особа зобов'язана з'явитися на наступне пленарне засідання Верховної Ради.

Підставою для відсутності посадової чи службової особи на пленарному засіданні Верховної Ради є такі поважні причини:

- 1) відрядження;
- 2) тимчасова непрацездатність;
- 3) відпустка;
- 4) документально підтвержені транспортні перешкоди, що унеможливають участь у пленарних засіданнях Верховної Ради.

Посадовій чи службовій особі, яка запрошена або викликана на пленарне засідання Верховної Ради, надається для виступу час, визначений головуючим на пленарному засіданні, але не більше, ніж 5 хвилин. Кожна депутатська фракція (депутатська група) має гарантоване право поставити такій особі одне питання в усній формі, що формулюється коротко і чітко. Відповідь на запитання повинна бути точною і лаконічною.

У межах часу, відведеного для запитань до посадової чи службової особи, представникам депутатських фракцій (депутатських груп) надається рівна можливість поставити однакову кількість запитань в усній формі.

Посадова чи службова особа відповідає на поставлені їй запитання представників депутатських фракцій (депутатських груп) із дотриманням черговості, визначеної цим Регламентом при записі на звернення. Час для запитань до особи від депутатських фракцій (депутатських груп) та відповіді на них не може перевищувати 15 хвилин.

Після відповідей посадової чи службової особи на поставлені їй запитання представників депутатських фракцій (депутатських груп) відводиться час для запитань народних депутатів та відповідей на них, який не може перевищувати 15 хвилин.

Запис на звернення з усним запитанням здійснюється в порядку, передбаченому цим Регламентом для запису на виступ (стаття 33 цього Регламенту)».

Крім цього, автори законопроекту пропонують частину п'яту статті 6 Регламенту Верховної Ради України викласти новій редакції, а саме:

«Головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради повідомляє народним депутатам про присутніх посадових чи службових осіб, які були запрошені або викликані на пленарне засідання Верховної Ради України або про причини їх відсутності».

У назві проекту Закону України (реєстр. № 13012) та в пояснювальній записці до нього автори законопроекту вказують на те, що законопроект внесено з метою «забезпечення реалізації народними депутатами парламентського

контролю під час виклику (запрошення) на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб».

Підтримуючи загалом ідею законопроекту щодо «забезпечення реалізації народними депутатами парламентського контролю під час виклику (запрошення) на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб», Комітет зауважив таке.

Відповідно до частини п'ятої статті 83 Конституції України порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Своєю чергою Регламент Верховної Ради України встановлює порядок підготовки і проведення сесій Верховної Ради України, її засідань, формування державних органів, визначає законодавчу процедуру, процедуру розгляду інших питань, віднесених до її повноважень, та порядок здійснення контрольних функцій Верховної Ради України.

Статтею 6 Регламенту Верховної Ради України визначено порядок запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України.

Так, згідно з частиною третьою статті 6 Регламенту Верховної Ради України, за процедурним рішенням Верховної Ради України, прийнятим не менш як третиною голосів народних депутатів України від її конституційного складу, Верховна Рада України може офіційно запросити або вимагати присутності на її пленарному засіданні будь-якої посадової чи службової особи, крім Президента України та суддів.

Запрошеній особі, присутність якої необхідна під час розгляду питань порядку денного, чи особі, офіційно запрошеній на пленарне засідання (частини друга, третя статті 6 Регламенту Верховної Ради України), слово для виступу надається відповідно до процедурного рішення, прийнятого Верховною Радою України без обговорення (частина друга статті 34 Регламенту Верховної Ради України).

Головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради України повідомляє народним депутатам України про офіційно запрошених осіб, присутніх на пленарному засіданні Верховної Ради України (частина п'ята статті 6 Регламенту Верховної Ради України).

Поданим законопроектом (реєстр. № 13012) пропонується доповнити саме частину третю статті 6 Регламенту Верховної Ради України новими абзацами, якими передбачають порядок заслуховування Верховною Радою України особи, «яка запрошена або викликана на пленарне засідання Верховної Ради», та про поважні причини за яких зазначена особа може бути відсутнім на пленарному засіданні Верховної Ради України, якого запрошували за процедурним рішенням Верховної Ради України.

Водночас, Комітет звернув увагу, що визначення «запрошена або викликана» особа, яке застосовується у законопроекті, не відповідає термінології Регламенту Верховної Ради України і, зокрема, статті 6, оскільки в цій статті передбачено, що посадова чи службова особа може бути запрошена на пленарне засідання Верховної Ради України, або її присутність на пленарному засіданні Верховної Ради України вимагається. При цьому ані зазначена стаття 6, ані інші

статті Регламенту Верховної Ради України не містять такого поняття як «виклик» особи на пленарне засідання.

Крім того, перелік поважних причин відсутності на пленарному засіданні Верховної Ради України вже передбачено у частині третій статті 26 Регламенту Верховної Ради України для народних депутатів України, тому варто застосовувати окремі положення цього переліку при визначенні поважних причин відсутності на пленарному засіданні Верховної Ради України для всіх осіб, присутність на пленарному засіданні яких врегульовується положеннями Регламенту Верховної Ради України.

Також Комітет звернув увагу на те, що автори законопроекту передбачають гарантоване право для кожної депутатської фракції (депутатської групи) та рівні можливості для народних депутатів України - членів депутатських фракцій (депутатських груп) поставити в усній формі запитання доповідачу, водночас обмежують час на відповіді, який не може перевищувати 15 хвилин.

З огляду на викладене, новели, запропоновані у проекті Закону України (реєстр. № 13012), заслуговують на увагу, проте ці зміни не мають вноситися до статті 6 Регламенту Верховної Ради України, оскільки положення цієї статті регулюють порядок запрошення на пленарні засідання Верховної Ради України осіб.

Натомість, положення, які регулюють розгляд питань, пов'язаних із здійсненням контрольних функцій Верховною Радою України, розміщені в Розділі VI Регламенту Верховної Ради України. Зокрема, у главі 38¹ (статті 232¹-232⁴) Регламенту Верховної Ради України передбачено положення щодо розгляду звітів і доповідей та іншої інформації державних органів та посадових осіб (крім Кабінету Міністрів України), а також заслуховування інформації про діяльність державних органів та посадових осіб.

Комітет звернув увагу на те, що народними депутатами України – членами Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України внесено альтернативний проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо порядку заслуховування на пленарному засіданні Верховної Ради України посадових чи службових осіб, запрошених на пленарне засідання або присутність яких вимагається Верховною Радою України» (реєстр. № 13012-1), яким пропонується доповнити главу 38¹ Регламенту Верховної Ради України новою статтею 232⁵, в якій передбачається таке:

- положення щодо порядку запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України посадових чи службових осіб, а саме: посадові чи службові особи, запрошені на пленарне засідання Верховної Ради або присутність яких вимагається Верховною Радою, запрошуються на пленарне засідання у визначений Верховною Радою день, але не раніше наступного дня після прийняття Верховною Радою відповідного процедурного рішення;

- підстави для відсутності на пленарному засіданні Верховної Ради України запрошених посадових чи службових осіб;

- порядок розгляду питання про заслуховування посадової чи службової особи, запрошеної на пленарне засідання або присутність якої вимагається Верховною Радою України.

При підготовці цього висновку Комітетом взято до уваги лист Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу в якому зазначено, що Комітет «розглянувши на своєму засіданні 21.02.2025 р. проект Закону про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання (13012 від 11.02.2025, н. д. О. Кулініч), визнав його положення такими, що регулюються національним законодавством країн-членів Європейського Союзу та не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції».

Крім цього, Комітет з питань бюджету на своєму засіданні 25 березня 2025 року (протокол № 214) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України також розглянув законопроект (реєстр. № 13012) та за підсумками розгляду ухвалив рішення, що зазначений законопроект не буде мати впливу на показники бюджетів. У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

У висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України висловлено деякі зауваження до цього законопроекту, зокрема, щодо переліку поважних причин відсутності посадових чи службових осіб та доповнення частин третьої і п'ятої статті 6 Регламенту Верховної Ради України процедурними нормами, про що зазначено таке: «... загальний порядок виступів і надання слова на пленарних засіданнях Верховної Ради України визначається главою 6 Регламенту. Згідно з ч. 2 ст. 34 Регламенту «особі, офіційно запрошеній на пленарне засідання (ч. ч. 2, 3 ст. 6 цього Регламенту), слово для виступу надається відповідно до процедурного рішення, прийнятого Верховною Радою без обговорення». Крім того, розгляд питань, пов'язаних із здійсненням контрольних функцій Верховною Радою України, регламентується Розділом VI Регламенту, в якому вміщені Глава 38 «Розгляд питань, пов'язаних з парламентським контролем за діяльністю Кабінету Міністрів України» та Глава 381 «Розгляд звітів, доповідей та іншої інформації державних органів та посадових осіб (крім Кабінету Міністрів України). Натомість, з положень проекту не є зрозумілим порядок їх застосування у поєднанні зі згаданими вище регламентними нормами, адже вони містять відмінні правила, які не узгоджуються ні з контекстом ч. ч. 2, 3 ст. 6, ні зі змістом ч. 2 ст. 34, ні з положеннями Розділу VI Регламенту».

Згідно з частиною третьою статті 93 Регламенту Верховної Ради України головний комітет не пізніше як у тридцятиденний строк попередньо розглядає законопроект, проект іншого акта і ухвалює висновок щодо доцільності включення його до порядку денного сесії Верховної Ради України.

Своєю чергою, відповідно до частини першої статті 108 Регламенту Верховної Ради України, після включення законопроекту до порядку денного сесії Верховної Ради України підготовка його до першого читання здійснюється головним комітетом.

Положеннями частини четвертої статті 110 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що Верховна Рада України розглядає альтернативні законопроекти на пленарному засіданні одночасно з основним законопроектом.

Враховуючи вищевикладене, керуючись положеннями частини третьої статті 93, пункту 1 частини першої статті 111, частини першої статті 108, частини четвертої статті 110, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до статті 6 Регламенту Верховної Ради України щодо порядку реалізації контрольної функції Верховної Ради України під час виклику посадових чи службових осіб на пленарне засідання», внесений народними депутатами України Кулінічем О.І. та іншими (всього 8 підписів) (реєстр. № 13012), і рекомендує Верховній Раді України включити зазначений законопроект до порядку денного сесії Верховної Ради України та за наслідками розгляду в першому читанні відхилити його.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

